

ปาฐกถาพิเศษ

“ตามรอยพระยุคลบาทกับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาประเทศของทหารอาชีพ”

โดย พลเอก เปรม ติณสูลานนท์ ประธานองคมนตรีและรัฐบุรุษ

ณ โรงเรียนนายเรืออากาศ

วันพฤหัสบดี ที่ ๓๑ สิงหาคม ๒๕๕๙

ผมภูมิใจและเต็มใจมากที่ได้มาพูดที่นี่ ผมเต็มใจมาพูด เพราะรู้สึกว่าจะเข้าไปในหน่วยทหารซึ่งเป็นสถานที่ที่เรารักและเราเทิดทูน เรากล้าที่จะพูด และมาพบกับเพื่อนตายของเรา ไม่จำเป็นต้องมีความลับ มีวาระซ่อนเร้น เมื่อเดือนธันวาคมปีที่แล้วจนถึงเดือนกรกฎาคมปีนี้ ผมได้ไปพูดที่สถาบันทหารมา ๓ แห่งคือที่โรงเรียนเตรียมทหาร โรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า โรงเรียนนายเรือ และที่นี่เป็นสถานที่แห่งหนึ่งที่ผมเรียนได้ว่าภูมิใจมากที่ได้มาพูดที่โรงเรียนนายเรืออากาศแห่งนี้ ที่ผมไปพูดมีเนื้อหาสาระคล้ายกัน พูดเรื่องของการเป็นทหารอาชีพต้องทำหน้าที่อย่างไรบ้าง พูดเสร็จแล้วบางคนชอบ บางคนไม่ชอบ วันนี้ขอพูดตรงไปตรงมาในฐานะที่เราเป็นครอบครัวเดียวกัน เป็นญาติกัน ดังนั้น จะชอบไม่ชอบก็ได้ ก็แล้วแต่จะเลือกกว่าที่ผมพูดชอบหรือไม่ชอบ ตอนที่ผมไปพูดที่สถาบัน ๓ แห่ง มีแต่ผู้บังคับบัญชา นักเรียนเตรียมทหาร นักเรียนนายร้อย นักเรียนนายเรือ แต่วันนี้นอกจากจะมีนักเรียนนายเรืออากาศ ยังมีนักศึกษา วทอ. นทน.รร.สธ.๖ ด้วย ขอเรียนนักศึกษา วทอ. นทน.รร.สธ.๖ ที่ผมจะพูดต่อไปนี้ ๒ กลุ่ม ที่ผมเอ่ยนามแล้ว อาจจะได้รับประโยชน์น้อย เพราะว่ามันนักศึกษา วทอ. นทน.รร.สธ.๖ เป็นผู้ใหญ่แล้ว มีประสบการณ์เยอะ รอบรู้เรื่องต่างๆ มามากแล้ว สอนคนอื่นก็ได้แล้ว อาจจะได้ประโยชน์น้อย

ผมมาพูดวันนี้ต้องการเน้นถึงนักเรียนนายเรืออากาศมากที่สุด เพราะยังเป็นเด็กหนุ่มที่จะต้องเป็นทหารอากาศ เป็นหลักสำคัญของกองทัพอากาศ เป็นหน้าที่ของเราที่จะต้องดูแลนักเรียนนายเรืออากาศให้ดีที่สุด เพราะเขาจะออกมารับใช้ชาติเป็นนายทหารที่มีคุณค่าต่อกองทัพอากาศ ดูแลชาติบ้านเมือง นายทหารเราไม่ว่ากองทัพบก กองทัพเรือ กองทัพอากาศ ในอดีตเป็นหลักของชาติบ้านเมืองมาเป็นเวลานาน ถ้าไม่มีกำลังของกองทัพ บ้านเมืองเราอาจไม่พัฒนามาถึงขณะนี้

ดังนั้น อยากให้เราดูแลเด็กนักเรียนนายเรืออากาศให้ดีที่สุด ต้องถือเป็นหน้าที่ของเราที่จะต้องดูแล ต้องทำให้เขาเข้าใจว่าเขาเป็นคนสำคัญที่จะทำให้กองทัพแข็งแรงหรืออ่อนแอ เป็นคนสำคัญที่จะพัฒนาชาติบ้านเมืองให้เจริญก้าวหน้าต่อไป ทำอย่างไรให้เขาจบมามีคุณสมบัติพึงประสงค์ทั้งกาย วาจา ใจ เป็นหน้าที่โรงเรียนนายเรืออากาศโดยตรง เพื่อให้เขาออกมาเป็นทหารอาชีพให้ได้

ขอเน้นคำจำกัดความทหารอาชีพว่า เป็นทหารต้องเป็นทั้งเลือดเนื้อ ชีวิต และวิญญาณ ต้องดำรงความซื่อสัตย์สุจริต และต้องเป็นทหารของชาติ ของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว นั่นคือเจ้าของเรา ชาติเป็นเจ้าของเรา พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงดำรงพระยศเป็นจอมทัพ เป็นเจ้าของเรา ผมเอาตรงนี้มาพูด เพราะให้รู้ว่าเรายืนอยู่ตรงไหนของชาติบ้านเมือง ทั้งกองทัพบก กองทัพเรือ กองทัพอากาศ เราอยู่ตรงนี้เป็นทหารของชาติ ไม่ใช่ของใคร เป็นทหารของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ดังนั้นต้องรู้ว่าเราคือใคร อยู่ตรงไหน จะทำได้ตัวให้ถูกต้อง เราไม่ใช่ทหารของคนอื่น ถ้าเราเป็นทหารของชาติแล้ว เราก็ต้องรู้สึกว่ามีหน้าที่ตอบแทนบุญคุณชาติบ้านเมืองของเรา มีหน้าที่ ปกป้องรักษาสถาบันพระมหากษัตริย์ นั่นคือหน้าที่โดยตรง

ความสำคัญของการเป็นทหารมีอาชีพ คือ การเป็นผู้บังคับบัญชาที่เป็นตัวอย่างที่ดีของผู้ใต้บังคับบัญชา โปรดเชื่อว่าผมถือตรงนี้มาตั้งแต่จบนักเรียนนายร้อยมา เป็นเรื่องยากมาก แต่พวกเราต้องทำได้ การสั่งสอนผู้ใต้บังคับบัญชาที่ง่ายที่สุด สะดวกที่สุด และได้ผลมากที่สุด คือ ประพฤติตนเป็นตัวอย่างผู้ใต้บังคับบัญชา

เราปฏิญาณตนต่อหน้าธงชัยเฉลิมพล ต่อพระพักตร์ของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เราปฏิญาณกันบ่อย ไม่ใช่ครั้งเดียว ดังนั้น ถ้าใครไม่ยึดมั่นถือมั่นในคำปฏิญาณ ไม่ทำตามก็ถือว่าใช้ไม่ได้ ไม่สมควรมาเป็นทหาร ถ้าเราไม่มีความรู้สึกว่าเป็นทหารเพราะเรารักชาติบ้านเมือง เรารักเครื่องแบบที่เราสวม เรารักความเป็นไทย รักเกียรติยศ เกียรติศักดิ์ของทหาร ถ้าไม่รู้สึกอย่างนั้น ขอเถอะครับ หาอาชีพอื่นทำ ถ้าเป็นทหารแล้วไม่รู้สึกว่า มีเลือดเนื้อวิญญาณของทหาร พอเกษียณออกไปแล้วเป็น นาย ก นาย ข นาย ค มันไม่ใช่ทหารด้วยอุดมการณ์ เป็นทหารต้องเป็นจนวันตาย ต้องฝังเลือดเนื้อชีวิตเราไว้กับสถาบันทหาร ต้องรัก ต้องเชิดชู ต้องปกป้องต่อสู้เพื่อรักษาสถาบันของเราไว้ให้ได้ ใครไม่รู้สึกอย่างนี้ โปรดหาอาชีพอื่นทำแทน

หัวข้อที่กำหนดมีคำว่าตามรอยพระยุคลบาท ขอเรียนว่าไม่มีใครตามท่านได้ ระยะเวลา ๖๐ ปี ที่พระองค์ทรงครองสิริราชสมบัติมา ทรงทำอะไรที่เป็นคุณประโยชน์มหาศาลแก่ชาติบ้านเมือง แก่ประชาชนของท่าน ดังนั้น ไม่มีใครตามรอยท่านได้ แต่เราต้องพยายามตามให้มากที่สุดที่จะทำได้ สิ่งที่เราตามรอยพระยุคลบาทได้มีวิธีเดียว คือ ทำตามพระบรมราโชวาท พระราชดำรัสของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวที่ทรงให้ไว้ในสถานที่ต่างๆ ขอให้ไปอ่านดู ซึ่งมีอยู่เป็นร้อยๆ พระราชดำรัส ไปอ่านและทำตามเท่าที่สามารถจะทำได้

พระบรมราโชวาท พระราชดำรัสเหล่านั้นล้วนแต่บริสุทธิ์ ศักดิ์สิทธิ์ ถ้าใครประพฤติตามจะมีแต่เป็นสิริมงคลต่อตัวเอง และเป็นคนดี เราชาวไทยทั้งประเทศรับฟังพระราชดำรัสมาหลายสิบครั้ง ฟังเข้าใจแต่ไม่ทำตาม ทั้งคน ทั้งองค์กร ไม่ทำตามเขาอาจจะมีเหตุผลอะไรของเขา แต่เหตุผลหนึ่งที่เขาไม่ทำตามเพราะพระบรมราโชวาท พระราชดำรัสบางประการยากมากที่คนไม่ซื่อสัตย์สุจริต คนไม่ดี คนที่จิตใจไม่สะอาด ไม่สามารถจะทำได้

ผมขอยกตัวอย่างพระบรมราโชวาทที่ทรงให้ไว้ตั้งแต่ พ.ศ.๒๕๑๒ ประมาณ ๓๗ ปีมาแล้ว และพระบรมราโชวาท ฟังกันมาหลายสิบเที่ยวแล้ว ตอนหนึ่งของพระบรมราโชวาท มีใจความว่า **“ในบ้านเมืองนั้นมีทั้งคนดีและคนไม่ดี ไม่มีใครจะทำให้ทุกคนเป็นคนดีได้ทั้งหมด การทำให้บ้านเมืองมีความเป็นปกติสุขเรียบร้อย จึงไม่ใช่การทำให้คนเป็นคนดี หากแต่อยู่ที่การส่งเสริมคนดี ให้คนดีได้ปกครองบ้านเมือง และควบคุมคนไม่ดีไม่ให้มีอำนาจ ไม่ให้ก่อความเดือดร้อนวุ่นวายได้”**

เราต้องคิดกันดูว่า ถ้าคนไม่ทำตามพระบรมราโชวาทเราจะทำอย่างไร เราจะมีหน้าที่ทำอะไรบ้างไหม หรือเป็นหน้าที่ของใครที่จะทำตามพระบรมราโชวาทที่ให้ไว้ว่า ทุกคนเป็นคนดีไม่ได้ แต่ต้องส่งเสริมคนดี และก็ให้คนดีได้ปกครองบ้านเมือง ให้คนดีปกครองกองทัพ ได้ปกครององค์กร ที่สำคัญที่ผมอยากจะเน้นคือพวกเรามีหน้าที่ทำตามพระบรมราโชวาทนี้ ต้องทำ ถ้าเราไม่ทำ ก็แสดงว่าเราไม่ส่งเสริมคนดี เราก็คือเป็นคนไม่ดี

มีอีกพระบรมราโชวาทที่พระองค์ทรงรับสั่งว่า **“ความซื่อสัตย์ สุจริต เป็นพื้นฐานของความดีทุกอย่าง”** ดังนั้น ถ้าใครจะประกอบคุณงามความดี ก็ต้องมีความซื่อสัตย์ สุจริตเป็นพื้นฐาน ถ้าไม่ซื่อสัตย์ สุจริต ก็ประกอบคุณงามความดีไม่ได้ คนที่มีกิเลส มีความโลภ ไม่มีวันทำความดีได้หรอก เพราะความอยากได้อยู่ในหัวอกหัวใจ อยู่ในความนึกคิด ต้องสอนให้คนรู้ว่า ถ้าจะทำความดี ต้องเริ่มต้นจากความซื่อสัตย์สุจริต ต้องสอนให้คนเข้าใจ

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวประกาศพระปฐมบรมราชโองการว่า **“เราจะต้องครองแผ่นดินโดยธรรม เพื่อประโยชน์สุขแห่งมหาชนชาวสยาม”** และพระองค์ท่านตั้งอยู่บนทศพิธราชธรรม ข้อสุดท้ายเป็นภาษาบาลีว่า อวิโรธนะ บางคนก็อ่านว่า อวิโรธนะ คำนี้แปลตามคำพระ คือ ความไม่คลาดธรรม หมายความว่า มีธรรมะ ไม่คลาดต่อธรรม แต่ความจริงแล้วหมายความว่า จะต้องซื่อสัตย์สุจริต ไม่ใช่เฉพาะแต่ตัวเราเท่านั้น ต้องดูแลคนรอบข้างของเราให้ซื่อสัตย์สุจริตด้วย ถึงจะครบสมบูรณ์ตามทศพิธราชธรรมข้อ ๑๐ ดังนั้น ใครที่ซื่อสัตย์เฉพาะตนเอง ผู้ได้บังคับบัญชาจะไม่ซื่อสัตย์ จะไม่สุจริต ไม่สนใจ ใช้ไม่ได้ จะต้องให้เขาซื่อสัตย์สุจริตด้วย

เมื่อพูดถึงว่าจะมีส่วนร่วมในการพัฒนาชาติบ้านเมืองของทหารอาชีพอย่างไร การที่จะพัฒนาประเทศต้องพัฒนาตนเองก่อน คนที่ยังไม่พัฒนาตนเอง ยังพัฒนาประเทศไม่ได้ คนที่จะพัฒนาตนเอง จะต้องมีความซื่อสัตย์สุจริต ที่ผมพูดบ่อยๆ คือ ต้องมีคุณธรรมและจริยธรรม ถ้าใครไม่มี ๔ อย่างนี้ ก็ไม่สามารถพัฒนาตนเองได้ ถ้าพัฒนาตนเองไม่ได้ ก็พัฒนาประเทศไม่ได้ นักเรียนนายเรืออากาศต่อไปก็ต้องเป็นนายคน เป็นทหารอาชีพ จะมีส่วนในการพัฒนาประเทศ ต้องมีความซื่อสัตย์ สุจริต คุณธรรม และจริยธรรม ถ้าเราไม่พูดคำ ๔ คำนี้ บ่อยครั้งก็เหมือนเราไม่สนใจในพระบรมราโชวาท

การเป็นผู้บังคับบัญชาคน เพื่อไปพัฒนาประเทศจำเป็นต้องมีมาตรฐานเดียว การทำงานต่อใครหรืออย่างไร ต้องมีมาตรฐานเดียว ไม่ใช่มีหลายมาตรฐาน เช่น ต่อกองครี่นี้มาตรฐานหนึ่ง อีกองครี่มีมาตรฐานหนึ่ง หรือไม่มีมาตรฐานเลยไม่ได้ และต้องมีศีล ๕ รักษาศีล ๕ รู้จักพรหมวิหาร ๔ อิทธิบาท ๔

ผมยกพระบรมราโชวาทให้ฟัง เพื่อให้เข้าใจว่าเราต้องส่งเสริมคนดี และรังเกียจคนไม่ดี การสร้างเสริมคนดี การส่งเสริมคนดีอาจทำได้ง่ายกว่าการรังเกียจคนไม่ดี เพราะวัฒนธรรมไทยอาจเป็นอุปสรรคต่อการรังเกียจคนไม่ดี เรามักจะนับถือผู้หลักผู้ใหญ่ คนมีเงิน ในส่วนของผู้หลักผู้ใหญ่น่าจะพอยอมรับได้ว่าเป็นผู้ใหญ่ก็ยกมือไหว้ แต่คนมีเงินจะต้องดูให้ดี ว่าเขามีเงินมาได้อย่างไร มาด้วยความซื่อสัตย์สุจริตหรือไม่ หรือว่ามาด้วยการฉ้อราษฎร์บังหลวง เราควรจะต้องแยกแยะให้ได้ว่าใครที่เราควรจะเคารพนับถือ ใครคือคนที่เราควรจะต้องถอยห่างออกไป หากเราไม่ทำอย่างนั้น ถ้าเรายังเคารพนับถือคนไม่ดี แต่เขามีสตางค์ มีเงิน เราก็คลายเป็นคนมีส่วนร่วมโดยทางอ้อม ในการที่ไปยกย่องนับถือคนไม่ดี

อันนี้ค่อนข้างจะยาก เพราะวัฒนธรรมไทยยังเป็นอุปสรรคอยู่ ถ้าเราไม่ส่งเสริมคนดี อันตรายยังมีน้อย เพราะคนดียังรักษาตัวเองได้ แต่ถ้าเรายกย่องคนไม่ดี อันตรายมาก เพราะจะไปมีส่วนร่วมต่อการกระทำที่ไม่ดีของเขาด้วย ดังนั้น จำเป็นต้องระลึกถึงในข้อนี้ให้ชัดเจนว่าใครที่ควรยกย่องส่งเสริม การที่ผมเชิญอดีต ผบ.ทอ.มาเพื่อให้พวกเรารู้ว่าใครควรยกย่อง ใครไม่ควรยกย่อง คนดีกับคนชั่ว นิยามศัพท์ยากมาก ไม่มีใคร นิยามไว้ที่ไหน แต่พอเห็นก็รู้ว่าใครคือคนดีใครคือคนชั่ว

การมีส่วนร่วมของทหารอาชีพ ต้องเริ่มต้นว่า เราต้องพัฒนาคนของเราก่อน เมื่อคนของเราเก่ง ดี เก่งกล้าสามารถ มีความรู้ความเข้าใจดี เป็นคนดีก็พัฒนากองทัพได้ ก็พัฒนาชาติบ้านเมืองได้ หวังว่าคงจะไม่ เข้าใจคลาดเคลื่อนว่าการไม่ส่งเสริมคนดี มีอันตรายเหมือนกัน แต่น้อยกว่าการที่ไปยกย่องสรรเสริญคนไม่ดี เดียวนี้เทคโนโลยีและวิชาการไปไกลมาก แต่จะไกลแค่ไหนถ้าคนไม่ดีก็เหลว ไม่สำเร็จ ดังนั้น การพัฒนาคนจึง สำคัญ คนที่คิดระเบิดปรมาณูได้และไปขายให้ชาติอื่นเพื่อทำลายชาติตนก็มี ดังนั้น คนจึงสำคัญที่สุด ถ้าเราเป็นคนดีจึงทำให้คนอื่นเป็นคนดี เราก็จะสำเร็จในทุกสิ่งทุกอย่าง แต่ในทางตรงกันข้าม ถ้าเราเป็นคนไม่ดี ต่อให้ เก่งกล้าสามารถอย่างไร ก็ไม่สามารถทำให้องค์กรของเราดีได้

มีเรื่องน่าสนใจอย่างเศรษฐกิจพอเพียงของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เดิมมีคนมองว่าโบราณ แต่ในปัจจุบันทฤษฎีใหม่นี้มีคนเจริญรอยตามมาก แม้แต่สภাপัตถน์ มีแผนพัฒนาชาติ ฉบับที่๑๐ เน้นเรื่อง เศรษฐกิจพอเพียงไว้มากมาย และประมุขของประเทศที่มีพระมหากษัตริย์ ๒๕ ประเทศ มาบ้านเรา เขาสนใจเศรษฐกิจพอเพียงกันมาก บอกพระองค์ท่านทันสมัยมาก ท่านมีหลักอยู่ ๓ อย่าง คือ

๑. ต้องดูศักยภาพของตัวเอง
๒. ต้องมีเหตุและมีผลที่จะทำเรื่องนั้น
๓. จะต้องมีการที่จะป้องกันความเสี่ยง

เมื่อพิจารณา ๓ ข้อ เห็นว่าใช้กับเรื่องอะไรก็ได้ ตั้งแต่ชาวนาถึงมหาเศรษฐีก็ทำได้

ชาติบ้านเมืองเป็นสิ่งศักดิ์สิทธิ์ ใครก็ตาม แม้เพียงแต่คิดจะยึดถือเป็นของตนเอง หรือของพรรคพวก ของตนเอง เพื่อประโยชน์อันไม่ชอบธรรมต่อตนเอง หรือต่อพรรคพวกของตนเอง จะพบกับความหายนะ ในที่สุด พระสยามเทวาธิราชจะปกป้องคุ้มครองคนดีของชาติบ้านเมืองเสมอ และจะสาปแช่งคนไม่ดี ให้มี อันต้องตกทุกข์ได้ยากแสนสาหัส ตลอดชีวิต

ผมเชื่อในสิ่งเหล่านี้ ผมเชื่อว่าชาติบ้านเมืองเป็นสิ่งศักดิ์สิทธิ์ ผมเชื่อว่าพระสยามเทวาธิราชมีความ ศักดิ์สิทธิ์ มีบารมีจริง ๆ ที่จะคุ้มครองคนดีและสาปแช่งคนไม่ดี ขอเน้นว่าโปรดส่งเสริมคนดีและตำหนิคนไม่ดี เพื่อให้เขารู้ว่าความไม่ดี ชาติบ้านเมืองไม่ต้องการ เราต้องการแต่คนดี กองทัพอากาศต้องเป็นกองทัพที่ดี ทหารอากาศต้องเป็นทหารอากาศที่ดี มีความซื่อสัตย์สุจริต มีคุณธรรม และจริยธรรม
